

HET

VRYYE BLAD,

BODE VAN LIMBURG.

Algemeen welzyn. — Godsdienst. — Vaderland. — Vryheid.

Men schryft in by A. SCHOOF, eigen-uitg. van het VRYE BLAD, wekelyks verschynende des zaterdags 's avonds. — Abonnement prys : voor de stad, 5 fr. per jaer; 3 fr. per half jaer; 1-75 per trimester. Voor buiten, 5-50 per jaer; 3 fr. per half jaer; 2 fr. per trimester. Vooraf betaalbaar. — Alle toezending van brieven, geld, enz. moet ons vrachtyvry geworden.

Onze geabonneerden buiten de stad, welke den prys van het abonnement niet betaeld hebben, worden vriendelyk verzocht ons dit in postzegels of anderszins, naer hun goeddunken, te laten geworden.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De fransche *Moniteur* bevat het antwoord van prins Gortschakoff aen M. Drouin de Lhuys. Dit antwoord gelyk aen dat, aen Engeland gezonden, dringt aen op de zedelyke solidariteit welke de groote mogendheden moet vereenigen tegenover de werking van het revolutionnaire element in al de landen, en thans in Polen gekoncentreerd.

Het russische gouvernement moet vooral de aendacht van 't fransche gouvernement hierop inroepen, dat Parys een van de voornaemste standplaatsen der beweging is, en dat de poolsche emigratie, gebruik makende van hare maetschappelyke betrekkingen in die stad, erin gelukt is eene uitgestrekte samenzweering in te rigten, met het doel om het openbaer gevoelen in Vrankryk door een lasterend stelsel te misleiden.

Hierdoor wordt de wanorde in het koningryk aengestookt, hetzy door het zenden van stoffelyke ondersteuning, door den schrik welke door een geheimzinning komiteit verspreid wordt, hetzy vooral door het gerucht te doen loopen dat de vreemde mogendheden werkelyk ten voordeele van den opstand zullen tusschenkomen.

De fransche dagbladen zeggen dat de grootste eensgezindheid bestaat tusschen de dry mogendheden. Indien men hem mag gelooven wordt

die eensgezindheid nog dagelyks versterkt en zou, sedert het antwoord van Rusland, nog veel vaster zyn. De mogendheid, welke zich tot hier toe het hevigst tegen de laetste nota's van prins Gortschakoff verzet heeft, is Oostenryk. Dit land heeft in de poolsche kwestie de zelfde belangen als Rusland. Oostenryk bezit ook een gedeelte van Polen, doch deszelfs regering in Gallicië is dusdanig geweest dat de wanordelykheden der russische provincien zich nooit tot dezelve uitgebreid hebben. Indien men alleenlyk het eigen belang raedpleegde, zou men de onderdrukking van den opstand, door het russisch gouvernement, toe te juichen. Ook had prins Gortschakoff gemeend een slimmen middel gevonden te hebben, als hy voorstelde de poolsche kwestie door de deelhebbende mogendheden — Pruisen, Oostenryk en Rusland — te doen regelen. Doch Oostenryk weigert dit voorstel aen te nemen; het wilt zich in dit vraagstuk niet afscheiden van Vrankryk en Engeland.

Men verwacht dat de dry mogendheden eenzelvige nota's naer St-Petersburg zullen zenden « Zonder nieuwe voorstellen te doen zegt de *Patrie*, zouden de dry kabinetten trachten d'argumenten der russische kanselary tot hunne wezenlyke weerde te brengen, en nogmaals eenen oproep doen tot de gevoelens van verzoening, met welke het gouvernement van keizer Alexander, naer zyn zeggen, bezielid is. »

Zoolang de europesche tusschenkomst zich by zulke voorwaarden zal bepalen, zal keizer Alexander, er zich weinig van aendragen, en zal er op eene dubbelzinnige wyze

op antwoorden, terwyl Mourawieff zyne barbaerschheden in Polen voorzet, en dat de krachten van den opstand zich uitputten.

Om Rusland over te halen tot het doen van de noodige toegevingen, is er meer noodig dan depechen: men zou daer voor een *ultimatum* moeten zenden. De toekomst zal leeren of men Polen regtzinnig wil ter hulp komen.

Prins Gortschakoff hoopt dat men ten voordeele der revolutie in Polen en Europa geen misbruik van den franschen naam zal maken.

Van de liting van 10 man op elke 1000 zielen, in het gansche russische keizerryk bevolen, zyn uitgezonderd de provinciën Wilna, Grodno, Kowno, Wolhynië, Kiew en Podolie. Deze liting moet 300,000 man opleveren.

De keizer heeft te Kroonstadt de batteryen der versterkingen, de oorlogsvaertuigen en het kamp der troepen geïnspekteerd.

Wat de conservateurs moeten doen.

Een ministerieel blad van Brussel vroeg dezer dagen, wat de mannen onzer opinie zouden ten uitvoer brengen, indien zy terug aen het gezag kwamen? En hierop antwoordt het *Journal de Bruxelles*: « Ons dunkt dat zy zouden dienen te beginnen met de grondwet in haer geheel toe te passen, welke door onze tegenstrevers zoo stoutmoedig vertreden werd; vervolgens zouden zy de lasten moeten verminderen welke byzonder op de werkende klassen drukken, zoo als de impost op de brouwerijen — door de provinciale raden van Brabant en Namen tegelyk gevraagd — en het patentregt, die met zulk gemak aenzienlyk kunnen verminderd worden; ook dienden zy te werken om de kieswet voor alle man gelyk

te maken, door te zorgen dat ieder in zyne gemeente of in zyn kanton kan stemmen; en moesten zy de wet op de militia hervormen in den zin van het ontwerp door den heer Kervyn de Lettenhove opgemaakt; ook diende er terug gekomen te worden op de wetten die de vryheid in civiele en godsdienstige zaken waerborgen, en als dusdanig zou de wet op de studiebeurzen moeten worden herzien ten einde de hatelyke bepalingen daeruit te weren, terwyl er eene wet moest gemaakt worden die aen de gemeenten toelaet giften ten voordeele van het onderwys op alle graden te aenveerden. Eindelyk er zou dienen gezorgd te worden, dat de Nationale Bank hare pligt kweet en geene klagten meer deed ontstaan over hare handelwyze opzigtens de nyverheid, in welke voordeel ze nogtans met groote gunsten is overladen. Door deze opgave ziet men dat een conservatief ministerie eene schoone en nuttige taek te vervullen zou hebben.

Maer de party die zich aen het bestuer bevindt, merkt *la Paix* op, wil zich daeraen vastklampen, met te doen gelooven dat het land met groot gevaer bedreigd is, en dat deszelfs onafhankelykheid kortelings op het spel zal staen. Dit roepen zy met een dubbel oogmerk uit, namelyk willen zy daerdoor hunne dwaze uitgaven aen het leger wettigen en hunne tegenstrevers den mond stoppen. Maer indien er wezentlyk gevaer voor de nationaliteit bestaat, waarom dan tot de laetste duit verteerd en de burgers door alle slach van middelen in verdeeldheid gehouden?

Nogtans denken wy met het blad van den heer Coomans, dat deze list hun niet veel baten zal: het volk is niet meer op te vyzelen met de holklinkende woorden van *liberael* en *katholiek*. Thans vraegt men wat anders dan woorden; men verlangt dat de wetten worden ingerigt naer het gemak en voordeel der natie. Alle verlichte liberalen bekennen zulks en zy zyn op het punt zich met de conservateurs te vereenigen om gezamentlyk de

HET VAGEVUER EN DE GOEDE WEEK.

De doodkist was zoo even uit de lykkamer weggevoerd... en de oude hofmeester beval aen al de werklieden die de dood berigt, aen de lykreinigers, aen de kistnagelaers, aen de loodwerkers, geen gerucht op den trap te maken... want de geheimkamer van Milord lag niet verre van daer... en al dat gerucht, dat gestoot, die onbetaamlykheden welke de gewoonte oneerbiedig maakt jegens de dooden, zyn zoo pynigend voor de arme huisgezinnen welke herten nog bloeden...

Gewis, wy weten het wel, geen menschelyk gerucht vermag het dengenen te wekken, die in het enge bed van planken of lood te slapen ligt, maer, dit niettegenstaende, zou ik, rondom de pas overledene, zoo groot, zoo diep, zoo eerbiedvol eene stilte vereischen, dat men tot het kleinste traantje kon hooren vallen.

De tranen der levenden zyn de lof der dooden; verliest er dus niet eene, en opdat zy goed mogen vloeyen, zy er orde, kalmte en eerbied by die roerende plegtigheid.

ô! Hoe onbeschaefd, hoe barbaersch zyn wy nog in dat punt!

Maer laet ons op Lord Stendall terug komen.

Hy was alleen in zyne geheimkamer; hy was er niet neêrgekniel.

Lord Stendall was protestant en de protestanten bidden niet voor de dooden; een katholyke met eene zoo teedere, zoo beminende ziel als die van den edelen Engelsman wiens geschiedenis ik verhalen ga, zou, in dit schrikkelyk oogenblik, zich voor het kruis hebben neêrgeworpen, en daer waren zyne tranen min bitter geweest; want gelyk ons geloof het leert, verbreekt de dood niet alles tusschen den afstervenden en dengenen die hem blijft overleven; het koude protestantismus integendeel heeft uitgesproken dat met de laetste ademhaling alles is afgehoopen; wel is waar, het beveelt u niet de dooden te vergeten, het maent u zelfs aen derzelver aendenken te bewaren; maer volgens zyn leerstukken zullen uwe teederste herinneringen hun toch vruchteloos blyven... Uwe liefde, uwe zorgen kunnen hun slechts nuttig zyn zoo lang er een zwakke band overblyft om hunne ziel op aerde te wederhouden. — Wordt de band afgesneden, legt de dood hare yskoude hand op het ligchaem en zegt zy: « dit hoort my toe » dan is by het protestantismus alles ten einde.

Lord Stendall wien de dood zoo pas eene aengebenedene echtgenoot ontrukken kwam, voelde al het wreede zyns geloofs; hy hadde

voor haer willen bidden; maer de onderwyzingen die hy ontvangen had leerden hem: dat alles zonder genade op het einde is belist geworden.

ô! Hoe veel beter heeft dan het catholicismus, godsdienst van liefde en teederheid, het hert van den mensch met zyne nypende smerten begrepen! Het heeft, om zoo te zeggen, het leven verlengd; want aen den overkant van het graf kunnen wy nog dienst bewyzen aen degenen die ons dierbaer waren; en na onze dood zullen zy die ons bemind hebben ons bewyzen kunnen geven dat hunne liefde nog voortduert.

Een gedeelte van Lord Stendall's bloedverwanten beleden den katholyken godsdienst; dikwerf had hy van onzen godsdienst hooren spreken en meermalen was het protestantismus aen zyne warme en mymerachtige ziel ondragelyk geworden; verdriet en vermoeijenis grepen hem aen; hy was gelyk aen eene vrucht die op eenen dorren en verdroogden grond kwyneend blyft regtstaen.

Het ongeluk dat hem nu trof deed hem byna besluiten katholyk te worden.

Zonder zyne oude moeder, eene yverige protestante, ware hy oogenblikkelyk die heilige ingevolg; maer zyne afzwering zou de zeventigjarige vrouw zoo pynlyk geweest zyn dat hy nog haperend was toen de

geneesheeren aenkondigden dat, indien hy zyne kleine dochter, een kind van drie jaren, behouden wilde, hy dezelve naer Italie moest vervoeren; want lady Stendall was aen eene borstkwael overleden, en opdat het kind de ziekte niet erven mogte die de moeder ten grave had geleid moest de arme kleine de zoete luchtstreek van het zuiden met hare lauwe en geurige zeewindjes gaen bezoeken.

Lord Stendall vertrok dan, eenige maanden geleden, van Londen; hy sloot eene grafstede en eene wieg ging hem op reis vergezellen...

Tegen het einde van den winter kwam hy te Parys aen, waer hy slechts eenen korten stilstand maken wilde om daarna zyne reis naer de eilanden Hyeres voort te zetten; dikwyls zyn de kinderen kleine engelen door God ons toegezonden om ons naar het goed te stieren. Gy zult zien dat de tengere de kranke Julia over de toekomst haers vaders vaders gaet beslissen; hy wilde dezelve naer eene zachte landstreek leiden om hare lydende borst te genezen; zy gaat haren *leidsman geleiden* in den weg des hemels om al zyne pynen te lenigen.

ô! In de ontwerpen der menschen gaen er altyd twee dingen te zamen: hetgeen de mensch voornemens is te doen en hetgeen God ten uitvoer brengt.

Zyn verdriet, zyne herinneringen, zyne

party te bevechten wier listen en kuiperyen niet het licht van den klaren dag kunnen verdragen. Eene regtzinnige terugkeering tot de versmelting van 1830 kan alleen het land nog redden, zulks is het besluit van *la Pair*.

Eene schoone les.

Ziehier eenen raed dien Voltaire gaf aen de valsche liberalen van zynen tyd, en dien wy sterk aanbevelen aen de lezers van onze doctrinaire gazetten:

« Men kan niet ontkennen, zegt Voltaire, » dat er in de kloosters deugden zyn geweest; » zelfs heden bestaet geen klooster dat geene » bewonderenswaardige zielen bevat, die » aen de menschelyke natuer eer aendoen. » Te veel schryvers hebben met vergenoegen » opgezocht de wanordens en ondeugden, » waermeê die schuilplaatsen der godsvrucht » soms bezoedeld werden. Zeker is het dat » het wereldsch ten allen tyde ondeugender » is geweest, en dat de grootste euvelheden » niet meer bemerkt zyn geworden door de » tegenstelling met den regel. »

De priesters en de religieuzen die vallen, maken eene uitzondering; 't is het onkruid dat met het goede graen gemengd is en dat de huisvader uit zynen akker werpt. Niettegenstaende, welke overvloedige oogst blijft voor den hemel niet over! Hoe vele voorbeelden van deugd worden gegeven te midden hunner eerafsnyders, die hunne in den nacht verborgene brasseryen en bacchusfeesten niet zouden durven in het open licht brengen.

Maer waerom maken de godverlatenen zoo veel lawyd, wanneer een priester zyne pligten vergeet en hunne onzedes navolgt? 't is omdat het religieuze leven, zuiver van alle fouten, eene in het oog springende tegenstelling met hun wangedrag voorstelt, 't is omdat zy, niet dikwyls eene oorzaak hebbende om den priester aen te vallen, de eerste de beste oorzaak vatten welke zich opdoet; zy onderzoeken, zy sporen de euveldaed op, en vinden in hunne bedorvene harten graden van ondeugd die de pligtige zelve niet kent. En het verfoeijlykste van alles is dat zy hunnen haet onder den dekmantel van het openbaer belang uitspuwen. In plaets van de fouten huns naesten te verbergen, brengen zy ze te voorschyn en dat zonder twyfel tot stichting van allen. Zy doen zich op als slagoffers, en verklaren dat zy het wangedrag en de euvelheden der priesters en religieuzen tegen hun hart kenbaer maken; dat hunne pligt hun oplegt het volk te wapenen en te onderrigten tegen de ondeugden der priesters, en dat hun geweten hun dwingt den haet van alle religieuze orden te gemoet te gaen met dusdanige veropenbaringen te doen. Voorzeker zyn dat schoone offeranden, welke de hemel met afschuwen en afkeer moet aenziën.

■ Dat die schrikkelijke registers der daden van anderen hun eigen geweten eens onderzoeken en peilen! Zouden zy durven loochenen

bekommernissen deden Lord Stendall de vlugt nemen voor al wat aen vermaek geleek. — Kwam hy in zyne lange, zyne eenzame en mymerachtige wandelingen eene kerk voorby dan behaegde het hem er binnen te treden. Eens des avonds bragt hem het toeval, ô! neen, ik bedrieg my, het was iets beters dan het toeval, de hand Gods leidde hem in eene wyk van het oude Parys.

Zonder er acht op te geven was hy tot nevens Onze-Lieve-Vrouwe kerk genaderd.

Door de hoog en enge vensters glinsterde op dit oogenblik een schitterend licht; Lord Stendall, nieuwsgierig gelyk zyne landslieden het plegen te zyn, sprak tot zich zelve: kom laten wy gaen zien wat er daer omgaet, en oogenblikkelyk bevond hy zich tusschen de godvruchtige menigte die de wyde tempelgebouwen vervulde.

Het licht der lampen en der lusters die van de hooge gewelfsels neërdaelden, viel lyuregt op duizende ontblootte hoofden van menschen; — daer naekte schedels, — hier zilverwitte haren, — maer vooral eene menigte jeugdige en glansende lokken, — en in die groote zamenkomst van volk, wiens ineengedrongene hoofden als een uitgestrekt mozaïsch mengselwerk uitmaakten, heerschte eene volmaekte stilte, een hemelsche ingetogenheid.

dat op duizend leden der geestelykheid niet een in de ondeugd valt? Kunnen zy dezelfde getuigenis van hen zelve geven? Leidt hun schandalig leven tot de volmaektheid, en op duizend hunner bestaet er een, wiens principien en gedrag geen doodelyk vergif is voor de jongheid.

DE LA CRÈME FOUETTÉE of GEUZENTAEI.

Wy lezen in een nieuwsblad dezer stad van zaterdag, 11 July jongstleden, eene zeldzame aankondiging, die wy beoordeelen:

« Te bekomen in onzen boekwinkel tegen donderdag aenstaende, » het leven van Christina de Wouderbare, goedgekeurd door verscheidene godsgelcerden.

Godgeleerden?

» Al wie ons beknibbeld heeft over » goedkeuring, wordt uitgenoodigd » DIT ons werk te kritikeeren:

Alwie een graentje taekennis bezit zou dien wonderbaren DIT uitgelaten en zich vergenoegd hebben met: wordt uitgenoodigd ons werk te onderzoeken; HY is daer het 13^{de} wiel aen eenen wagen.

» ER blijft hem eene PLAETS over in » ons EIGEN blad; MAER wy ook » behouden ER ons eene PLAETS om » ER OP te antwoorden.

ô Welk schoon mengelmoes! Wonderbaer!... Kom, lieveke, kom!... Let eens hoe een knaepje dat zyne tweede school by de Broederkens van Liefde spartelend doorgevorsteld heeft, zoo iets zou vertellen: eene plaets blijft hem over in ons blad, maer wy ook behouden ons eene om te antwoorden. Uwe taekennis bedraegt dus in zuiver apothekers gewigt $0 \times 0 = 0$. Ja, ik hoor u barvoets komen... — Wiskunde! wiskunde! daerin ben ik baes! — Hewel eens gezien. — Zes woorden te veel op twee regels: (attention!) hoeveel maekt dat in een werksken van 60 bladzijden, als men 30 regels op iedere bladzijde heeft? — Hoera! Hoera! kryt! kryt! Dat maekt $60 \times 30 = 1800 : 2 = 900 \times 6 = 5400$ woorden. — Ten akkoord: gy kunt vermenigvuldigen en ook deelen met twee; precies 5400 woorden, die gy zoudt te veel hebben in een zeer klein boekken... Voor één enkel slecht gebruikte woordje schoot onze onsterfelyke meester eens zoodanig in vuer en ylam en liep zoo furieus trap op en trap af dat hy ten langen laetste de gesp van zyne broek verloor. Wat zou hy niet gedaen hebben, ware hem ooit één uwer voortbrengsels, eveneens welk, in handen gevallen??? Doch verder moge het beteren: goede moed is half teergeld... Or, ne jetons pas trop vite le froc aux orties.

» Wy bedanken HIER hartelyk DE » STAD voor de gulle toegenegenheid » die zy in het onderschryven aen » ons werk bewezen heeft en moeten » AEN onze medeburgers VERGIFFENIS VRAGEN om van deur tot deur

De jeugdige prediker sprak nog niet; — Lord Stendall zag hem neêrgekniel met het hoofd op den kant des predikstoels geleund, en de hulp afsmeekende van den almachtigen God die de herten der menschen in zyne handen draegt.

Na eenige korte oogenblikken stond de priester op en maekte het teeken des heilig kruises; dan was het al blies een zoete zee-wind door deze menigte, want die vast ineengedrongene massa scheen door eene golving beweegd te worden gelyk aen die van een korenveld wanneer de wind zachtjes de aren wiegt.

Vigilate et orate.

Waekt en bidt. — Deze waren de tekstwoorden des jeugdigen redenaars.

Waken en bidden!... ô! Hoe veel schoone dingen zou men niet kunnen zeggen over deze twee woorden des Zaligmakers, en hoe wonderlyk wist de christene priester uit dezelfde party te trekken!...

Lord Stendall was geroerd tot in het diepste zynen ziele, en toen hy by het terugkomen zyne dochter in hare wieg omhelzen ging, riep hy uit: ô! Hoe gelukkig zyn de katholyken die elken morgen en avond de moeder van het kind Gods aenroepen; zy is het die over de kleine kinderen moet waken.

(Het vervolg hierna).

J.-A.-H. L.

» onderteekeningen gezocht te hebben. (Met de lantaerne?)

Unum et idem. ô Kramery van twee hoofden onder ééne kaproen! Zy bedanken de STAD en vragen vergiffenis aen hunne MEDEBURGERS!!! omdat de STAD aen hun werk onderschreven heeft. (qu'on se le dise) en de burgers hen hebben laten rondbiezen!!! Dat is nu eens regt kulachtig: hun eigen vonnis stryken!!!

» Zy weten immers dat dit onze » gewoonte nooit geweest is voor de » andere werken die wy reeds geschreven hebben:

Hm! A qui croyez-vous vendre vos coquilles??? Gy??? werken schryven??? Voor de kikvorschen?...

» MAER (het is al maer en van) de » heer Vanwest-Pluyers, drukker, » heeft ons DIT mael die kromme » streken doen GEBRUIKEN;

Pst! pst! pst! de heer Vanwest-Pluyers en eenige andere, als: heerken Cominx, d'heureuse mémoire, de onwaerdeerbare Bormans, professor Snyers, enz., zyn letterkundigen, die St-Truijen tot eere strekken en wier schriften overal lof behalen.

» hy was ons VAN den dag te VO- » REN reeds VOORAFGELOOPEN, » VAN deur tot deur, EN DAT met » komplementen VAN eenen P. Re- » demptorist, die ER zeker niets VAN » weet VAN DIE verkoopery.

Ai my! ai my! ai my! Is er ooit iets ellendiger voor den dag gekomen!!! Ziedaer Knokkel en Panglose!!! *Ecce!!!* Zy willen, *par force*, geleerde schryvers heeten: que vous semble-t-il, ami lecteur? N'ont-ils pas la ganache un peu pesante?

*Au qui vive d'ordonnance
Toujours prête à s'avancer,
La chanson répondait: France!
Les gardes laissaient passer.*

De voorgestelde Milicie wet.

Bemerkingen van den heer Kerwyn de Lettenhove, volksvertegenwoordiger voor het distrikt Eccloo.

(VERVOLG).

II.

De commissie door het Staatsbestuer belast om het wetsontwerp voor te bereiden, had de bepaling afgekeurd welke aen den uitgediende op 55jarigen ouderdom eene lyfrent toekent. Daerentegen stelde zy eene onmiddelyke vergelding voor. Aen elken miliciaen stond zy toe: eene vergelding van 100 franken per dienstjaar, te betalen 9/10 waer neer zy met bepaeld verlof het leger verlieten en het overige 1/10 by hun eind-ontslag van den krygsdienst.

Het eerste stelsel zou eene jaerlyksche uitgave te weeg brengen van ruim dertien miljoen en het tweede van rond de dry miljoen, behalve dat de laatste wel zou kunnen verdubbelen, dan als er by gewichtige omstandigheden verschillende klassen onder de wapens zouden geroepen worden. Het eerste stelsel is meer zwaer dan het tweede; maer het zou eerst eene derde eeuw later op het toekomstig geslacht terug vallen. Het tweede stelsel is lichter; maer het zou ons zonder uitstel komen treffen.

De opstellers der wet hebben niet genoegzaam rekening gehouden van den vooruitgang en de verbeteringen die men sedert eenige jaren opmerkt in de wetgeving van Europa's eerste krygsmogendheden. Aldus laet het wetsontwerp al de verbeteringen achterwege door Engeland, Oostenryk, Sardinie, Spanje en anderen ingevoerd. Zelfs trekt het geen voordeel uit de fransche wet van 26 april 1833; en hun werk is niets anders eene kopy der fransche milicie-wet van het jaar 1832.

Reeds in het jaar 1848 werd deze laatste wet in Frankryk afgekeurd, en dit nog wel door al de generaels die aen de krygstogten in Afrika hadden deel genomen. « De wet van 1832 — aldus sprak maerschalk Bugeaud — leidt het land naer zyn verderf, » aengezien zy in vredetijd al het gewigt » van een leger op zyne schouders doet » drukken, hetwelk onvoldoende is in tyd » van nood. Met eene menigte rekruten onder het vaendel te brengen, die daer zoo » kortelings verblyven, dat zy hebben » houden soldaten te zyn vooraleer zy » hielden boeren te wezen, is die wet de » dergang van de overlevering, de regeltucht » en den krygsmans-geest! »

't Is nogtans die gebrekkige wet, welke men by ons zou willen invoeren!

In Frankryk was dan ook aller vraag dat het remplacement ophielde eene handdryvery te zyn, en dat de herinrigting van het leger in een nieuw stelsel van reserve zou worden gezocht.

De merkwaardige veldtogten in de Krim en in Italië kwamen het zegel der ondervinding hechten aen eene denkwyze die door meest al de deskundigen werd uitgedrukt. Daerby werd er vastgesteld dat de vooruitgang der oorlogskunst de schael niet deed overslaen naer de getalsterkte, maer naer den moed met het onderrigt gepaerd.

Wyloopig toont de schryver de voordeelen aen die de fransche milicie-wet van het jaar 1833 oplevert, eene wet welke hy als een na te volgen voorbeeld België aanwyst. Zy huldigt namelijk in: het afschaffen der zielverkoopery; het beschermen der kleine fortuinen met den taks van het remplacement te verminderen; het aenschaffen van gemakkelijke middels ter ontlasting van den krygsdienst; het waerborgen der toekomst aen den onder-officier en den soldaet; het behoud onder de wapens van eenen kern oud-gedienden; het oplossen der kwestie van de reserve en eens rappen overgangs van vredes- tot oorlogsvoet; het bezorgen van middels aen het Staatsbestuer om op eene regtveerdige wyze het ontberingsleven van den onder-officier en den soldaet te beloonen; eindelyk het verlichten van het oorlogs-budget.

Volgens dit stelsel is het koutingent van elke klas geheel en al tot den werkelyken dienst geroepen. Een deel er van is bestemd om het werkelyk en vast leger uit te maken. Zyn dienstyd wordt verlengd, en men tracht dit leger zoo veel mogelyk te doen bestaen uit dienstnemers en dienstbrenemers aen wie de vergelding wordt gegeven welke byeen is gebragt door de afkooppryzen van al degenen die van den krygsdienst vrygesteld willen zyn.

Het ander deel van het koutingent, bestemd om de reserve uit te maken, is verpligt zich in den wapenhandel te oefenen. Het wordt daarom afgerigt: het eerste jaer gedurende dry maenden, het tweede gedurende twee, en het derde gedurende eene maand. By den eersten oproep kan men aldus gansch de reserve doen overgaen naer de korpsen, die bestemd zyn om op te rukken. De reserve vindt onder het vaste leger onder-officiers en soldaten, welke in den wapenhandel zyn bedreven; want immers de zulken worden door de herleustaeming onder de wapens gehouden. Met dit doel is het dat de lyflogsklas, uit de afkooppryzen gesticht, is daargesteld.

Doel de afkoopprys by de fransche wet bepaeld is te hoog. Inderdaed: de afkoop berust op het feit dat er veel jongelingen zyn die door het onderbreken van hun ambacht yden, en anderen wier afwezen noodlottig is voor hun huisgezin. Dit bestaat meest onder diegenen welke niet beschikken over 3200 fr. om hinnen zoon van dienst af te koopen. De ryke, die deze som op zyn inkomen vooraf neemt, kan beter dan de arme eenen zoon missen die toch door zyn werk niets kan bybrengen tot eene reeds gemaekte fortuin. Maer voor die koopmans- of landbouwershuisgezinnen, welke welvaren wordt stand gehouden door den vlytigen, krachtiger arm van den zoon die moet soldaet worden, is zoo iets eene zaak van aenbelang, en voor de zulken moet de afkoopprys leeg staen.

Is het noodzakelyk onze milicie-wetten te hervormen, toch wordt er over die wetten niet geklaagd omdat zy geene vergelding toekennen, neen; maer wel om de ligtingswyze die zoo noodlottig is voor de huisgezinnen welke aen de nyverheid en den landbouw zyn overgeleverd. Veel is er gepoogd om dien toestand te verbeteren. Elkeen wenscht de beste inrigting van het leger te doen gepaerd gaen met de grootste verlichting der krygs-lasten. Het leger behoeft onderrigt en krygsmans-geest. Het land draegt den tweederlei last: manschap en geld. Elk van beiden verarmt het land; maer de eerste is altyd zwaerder om dragen dan de tweede; want de waarde van den mensch is boven die van het geld verheven. Het eerste van dien last verlichten, met aen het tweede de vruchten te doen voortbrengen, die men ten regte daarvan verwachten mag, ziedaer het doel wat men moet bereiken.

(Wordt voortgezet)

Vershillige tydingen.

M. Thompson, de engelsche doktor die onlangs Z. M. geopereerd heeft, heeft 100,000 fr. en het kruis van kommandeur van Leopoldsoorde bekomen.

— Men schryft uit Luik, 16 July:

Woensdag morgend, ten 3 ure, is er in de koolmyn te Flémalle-Grande een groot ongeluk gebeurd. Er werden zeven werklieden in eenen bak opgehaeld, toen eene schakel der keting waarmede den bak aen de koord is vastgemaekt, eensklaps brak, en de bak op eene hoogte van 348 meters in de diepte viel. De lyken der ongelukkigen werden schrikkellyk verminkt beneden in den put teruggevonden. Er waren 6 jongelingen by van 12 tot 26 jaren en een getrouwde van 38 jaren.

— Een droevig ongeluk is vrydag, 17 dezer, gebeurd in de koolmyn van de Reunion, te

UIT DE PERS GEKOMEN BY A. SCHOOF'S DE SLAGTOFFERS DER BLOEDWET.

DE BRAVE JOSEF, EEN LOTELING VAN 1848,

GEVOLGD VAN
JAN VAN DEN SMID, PLAETSVERVANGER BY HET LEGER.

door J.-B. DE GROVE, schryver der Vlaemsche Broeders van Limburg.

Zedelyke levensschets uit de hedendaegsche geschiedenis waerin de gebruiken der Militiewet bekend gemaakt en geheld worden.
Het werk is opgedragen aen den heer Coomans, volksvertegenwoordiger, die met de vleijendste welwillendheid voor den schryver de opdracht er van heeft aengenomen. — Prys : 80 centiemen.

Verzekerings-Maetschappy

LLOYD BELGE

TE ANTWERPEN.

Maetschappelyk kapitaal 4 MILLIOEN franken.

De Maetschappy verzekert tegen brand, door vuer of onweder ontstaende, alle roerende of onroerende eigendommen, mits eene vooruitbetaelde, vaste en onveranderlyke premie.

Deze premien zyn zoo laag mogelyk gesteld als de ondervinding zulks toelaet, om den verzekerde eene solide waerborg aen te bieden.

De regeling der brandschade wordt op het spoedigste bewerkstelligt.

Hoofdagent der Maetschappy te St-Truiden : ALFONS ROSELLE, klerk by den heer notaris Delgeur.

EMPRUNT ROMAIN.

Le Saint Père vient d'autoriser l'émission du restant de l'emprunt romain au cours de la bourse.

Les obligations sont de 1000 fr., de 500 fr. et de 100 fr. à l'intérêt de 5 p. % payable par semestre.

Les personnes, qui désirent effectuer un placement convenable et avantageux en contribuant aux besoins du St Siège, pourront se procurer des titres tous les jours, les dimanches et fêtes exceptés, chez M. TERWANGNE et C^{ie} et chez M. VERCOUR et C^{ie}, à Liège.

PROGRAMME DES COURSES

DONNÉES PAR

LA SOCIÉTÉ DE COURSES DU LIMBOURG,

SOUS LE PATRONAGE

de S. A. R. M^{gr} le Comte de Flandre,

A SAINT-TROND,

LE DIMANCHE 6 SEPTEMBRE 1863, A 1 HEURE.

1^o — Prix de l'Agriculture.

Courses pour chevaux de trait de la province seulement. Entrée 5 fr. Distance 800 mètres environ.

1^{er} Prix 200 fr.

2^o Prix 50 fr. ajoutés aux entrées. Les engagements seront reçus jusqu'au jour de la Course, à 10 heures du matin.

2^o — Prix du Commerce.

400 fr. pour chevaux de premier croisement de tout âge, nés et élevés dans la province de Limbourg.

Entrée 10 fr. Le deuxième arrivant recevra les entrées. Distance 1200 mètres environ. Poids : 3 ans, 56 kilos; 4 ans, 63 kilos; 5 ans, 64 1/2 kilos; 6 ans et au-dessus, 65 1/2 kilos.

Le cheval vainqueur d'un prix portera 3 kil. de surcharge, de 2 ou plusieurs prix, 3 kilos.

Trois chevaux partant au pas de course. Les engagements seront reçus jusqu'au 1^{er} Septembre.

3^o — Prix de la Plaine.

800 fr. pour chevaux de trois ans et au-dessus, de deuxième croisement et de demi-sang, nés et élevés en Belgique.

Entrée 20 fr., le deuxième arrivant recevra les entrées.

Poids : 3 ans, 56 kilos; 4 ans, 63 kilos; 5 ans, 64 1/2 kilos; 6 ans et au-dessus 65 1/2 kilos. Les chevaux de demi-sang porteront k kilos en plus; tandis que les chevaux de 3^e croisement, nés et élevés dans la province de Limbourg, jouiront d'une décharge de 4 kilos.

Les engagements pour les Courses devront se faire par lettres chargées, renfermant le montant des engagements, et adressées à M. le chevalier DE MENTEN DE HORNE, secrétaire de la Société, au château de Horne, près Saint-Trond, et à Paris chez M. GRANDHOMME, secrétaire du Jockey Club, rue de Grammont, 30.

La Société des Courses du Limbourg a adopté le nouveau règlement des Courses en Belgique.

Le Secrétaire,
CHEV^r DE MENTEN DE HORNE.

Le Président de la Société,
C^{ie} D'ARSCHOT.

Tout cheval vainqueur d'un prix portera 2 kil. de surcharge, de 2 ou plusieurs prix 3 kil. Les engagements seront reçus jusqu'au 1^{er} Septembre.

4^o — Prix de la Ville.

COURSES DE HAIES (GENTLEMEN RIDERS.)

800 fr. pour tous chevaux, entiers, hongres et juments de 3 ans et au-dessus, de toute espèce et de tout pays.

Entrée 50 fr. moitié forfait, le second recevra la moitié des entrées, l'autre moitié restera au fonds de course.

Distance 2000 mètres environ, 8 haies.

Poids 75 kilos.

Tout gagnant d'une Course ou d'un Steeple-Chase de 2000 fr. portera 2 kilos de surcharge, de 4000 fr., 4 kilos et de 6000 frs. 6 kilos.

Les engag^{ts} seront reçus jusqu'au 1^{er} Août.

5^o — Steeple-Chase (Handicap.)

Prix 2000 fr. ajoutés à 100 fr. d'entrée moitié forfait, s'il est déclaré le 20 Août. Le second doublera son entrée, le troisième retirera sa mise.

Distance 3800 mètres environ, 17 obstacles au plus à franchir.

Tout cheval qui, après la publication des poids, gagnerait un Steeple-Chase de la valeur de 3000 fr. entrée comprise, portera 3 kilos de surcharge, de 4000 fr. et au-dessus, 4 kilos.

Les Gentlemen Riders recevront une décharge de 5 kilos.

Les engag^{ts} seront reçus jusqu'au 1^{er} Août.

A messieurs les Curés.

CONCURRENCE IMPOSSIBLE.

MANUFACTURE

D'ORNEMENTS D'ÉGLISE

EN TOUT GENRE

de J.-A.-H. LEYEN, Libraire,

A KLEINE-BROGEL, (Limbourg belge.)

Les grands avantages dont je jouis sur la plupart des autres fabricants; étant établi à la campagne où je fais confectionner tout à prix réduit; et tirant directement, à des conditions favorables, toutes mes étoffes de Lyon, Paris, etc, me fournissent les moyens de vendre à des prix inférieurs à tous ceux qui ont été établis jusqu'à présent.

EXEMPLE :

Une chasuble (toutes les couleurs en usage,) avec les accessoires, fond damassé soie et coton, belle croix brochée or nuée, galon système et à crête, glacé belle qualité, forme et confection excellentes coûte 45 à 50 fr. Franco en Hollande 50 à 55 fr.

Les mêmes, avec croix brochée argent ou soie, même galon argent ou soie, même prix. Chasubles de moindre qualité depuis 30 fr. Chasuble en moire, or ou argent invariables, unies ou avec croix différente, galon or ou argent, ou en autres étoffes or et argent faux, mi-fin de 60 à 250 fr. Chasubles brodées depuis 200 à 1,200 fr. et plus.

Drapeaux, bannières, chappes, dalmatique, étoles, humeraux, robes et manteaux de vierge, intérieur de tabernacle, baldaquins, stations, médaillons peints et brodés, le tout à des prix proportionnés. Restauration. Je confectionne une chasuble, vieille pour 5 francs.

Habitué de traiter complètement en confiance avec mes respectables clients, je leur laisse la liberté de tenir à ma disposition moyennant avis, les livraisons qui ne seront pas conformes à leurs commandes, et qui ne surpasseront leur attente. Facilité de paiement.

J.-A.-H. LEYEN.

KOMT ZIEN OM U TE OVERTUIGEN.

IN DEN GULDEN SCHOEN.

P. ENTBROEKS,

M^{gr} SCHOEN- EN LEERZENMAKER,
267, Stapelstraat, 267.

heeft de eer het publiek te laten weten dat hy voor het zomerseizoen zynen winkel komt te verryken met een groot en schoon assortiment van Schoenen van allen slach

EN NAER DEN BESTEN SMAEK voor mans, vrouwen en kinderen.

Zyn leder, enz. uit de vermaerdste huizen des lands ontvangende en hetzelfde op eene onverbeterlyke wyze verwerkende, is hy niettemin in staet te verkoopen aen pryzen tegen dewelke hoegenaemd geen konkurrent op kan.

Men gelieve het voort te zeggen.

LIBRAIRIE D'ANGÉLINE SCHOOF'S,

Marché-aux-Poissons.

Nouveautés littéraires.

LES ANTONINS, ans de J.-C. 69-180, p^r le comte de Champagne, suite des Césars et de Rome et la Judée. 3 v. in-8^o de 500 p. 18 00
LE CURÉ D'ARS, Vie de M. Jean-Baptiste-Marie Vianney, publiée sous les yeux et avec l'approbation de Mgr. l'évêque de Belley, par l'abbé Alfred Monnin. 2 vol. in-12 de 500 à 600 pages. 8 00

DISCOURS DE RÉCEPTION de M. le prince de Broglie à l'Académie française.—Réponse de Saint-Marc Girardin. Broch. in-8^o. 1 00
SOUVENIRS DE ROME offerts par Mgr. l'évêque d'Orléans au clergé de son diocèse. Brochure in-8^o de 160 pages. 2 00

ENTRETIENS SPIRITUELS du R.-P. de Ravignan, recueillis par les enfants de Marie (couvent du Sacré-Coeur de Paris 1855) suiv. d'un choix de ses pensées. 1 vol. in-12 de 300 pages. 3 00

SUITE DES ENTRETIENS du R. P. de Ravignan, recueillis par les enfants de Marie (couvent du Sacré-Coeur, 1856 et 1857) suivis de quelques passages de sa correspondance. 1 vol. in-12 de 250 pages. Net 3 50

SOUVENIRS DES CONFÉRENCES du R. P. de Ravignan, prononcées en 1842, pendant la station de l'Avent à la métropole de Besançon. 1^{re} partie : conférences des hommes. — 2^e partie : conférences des dames; ouvrage approuvé par Son Eminence le Cardinal Gousset. 1 vol. in-12 de 250 p. 2 00

LA VÉRITÉ SUR LE SPIRITISME. Des évocations et du commerce avec les esprits au XIX^e siècle, par M. le M^{re} de Roys. 0 25
L'EXILÉE, par A. Devoile. 1 vol. in-12 de 350 pages. 2 00

UN RÊVE, par le même. 2 00
LA FORTUNE ET LA RICHESSE, par Jean Lander, précédé d'une introduction par M. Ernest Bello. 1 vol. in-12 de 250 p. 2 00

HISTOIRES ET LÉGENDES irlandaises, par F. Nettement. 1 v. in-12 de 220 p. 2 00
LE TRIOMPHE DE LA RELIGION ou le retour d'un ancien colonel au catholicisme, drame en quatre actes par l'abbé M..., curé de canton. Brochure in-4^o. 2 00

LES PSAUMES DE DAVID, traduction nouvelle d'après le vulgate avec des notes tirées de Bossuet, par Victor Rendu. 1 vol. in-18 de 770 pages. 1 50

MANUEL DU SACRÉ-COEUR ou méditations, prières, pratiques, indulgences et divers exercices de dévotion en l'honneur des cœurs de Jésus et de Marie, par J. G. 1 vol. in-18 de 570 pages. 1 00

PETIT MANUEL DU SACRÉ-COEUR, par le même. 0 60
MOIS DU SACRÉ-COEUR DE JÉSUS DES AMES INTÉRIEURES, avec une méditation pour chaque premier vendredi du mois et un choix de pratiques, de prières et d'exemples, par le R. P. Huguet. 1 vol. in-18 de 400 pages. 1 50

DEVOTION AU SACRÉ-COEUR DE JÉSUS en exemples, ou Excellences des prières et de pratiques en l'honneur du Sacré-Coeur démontrée par un grand nombre de miracles authentiques et par des traits empruntés à la vie des saints et à l'histoire contemporaine, par le R. P. Huguet. 1 vol. in-12 de 300 pages. 1 50

CONNAISSANCE DU COEUR DE N.-S. J.-C. percé de la lance, ouvrage du R. P. Bonucci, traduit du latin par Mgr. Laquet. 1 vol. in-12 de 430 pages. 3 75

MOIS DU SACRÉ COEUR DE JÉSUS. A. M. D. G. 1 vol. in-18 de 300 pages. 0 70

PRACTIQUE DE L'AMOUR ENVERS LE COEUR DE JÉSUS, par l'auteur du mois du Sacré-Coeur. 1 vol. in-18 de 440 pages. 1 00

Vertrekuren v^{an} Yzerenweg.

Van ST-TRUIDEN naer BRUSSEL, LUIK, ANTWERPEN en GENT :

8 ure 15 minuten 's morgens.
1 uer 59 » na midd. (Exp.)
6 ure 44 » 's avonds.

Van ST-TRUIDEN naer HASSÉLT, MAESTRICHT en AKEN :

9 ure 34 minuten 's morgens.
3 ure 46 » na midd. (Vit.)
8 ure 00 » 's avonds.

Postwagendienst.

Van Sint-Truiden naer Tongeren :
's morgens om 9 ure en na middag om 4 ure.

Van Sint-Truiden naer Thienen :
's woensdags en 's zaterdags om 3 ure na middag.

St-Truiden.—Boekd. A. Schoofs, Vischmerkt.